

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

په قراني روح اگاه هوتکي

سريزه:

د Humanism په غير اسلامي فکري مکتب کي انسان د موجوداتو سر لاري او د ټولو څخه افضل او رهبر دی، اسلام ددې نظريې څخه په رد کي د ټولو موجوداتو نه، بلکي په مخلوقاتو کي «اکرم المخلوقات» گرځول سوئ دی، او دا کرامتي مظهر يې هغه وخت ثابتيږي، چي د قرانکريم په غير کي د الحجرات سورت د ۱۳ ايت د خبر «مصدق وگرځي. له خدايه څخه د بيړي معيار عملاً پوره او دانساني کرامت يوه ښکلې نمونه ځانته غوره کړي، چي په دې سره د ټولني ستر معنوي کسان په وجود راسي، ټولني ته د خدمت مصدر وگرځي، خدايي خدمتگاران سي، ساينسي- اکتشافات او انکشافات وکړي او ټولنه بل لوري ته بوزي. او ياهم د طغيان لاره خپله او د انساني ټولني د تزلزل او بدبختي لامل سي.

په Social يا ټولنيزه برخه کي يو هم زموږ د معاصري ټولني فرد استاد نجيب الله هوتکي دی، چي د اسلامي او افغاني کرتر په ساتنه سره د پام وړ مسير لري .

د هوتکي کرنی

په کندهار د هوتک د بد څلره پښو (مزن، ماري، تيز، اتي، زيار) سره يو هغو په پرتله زيات دی، د روند استاد هوتکي صاحب هم د لغزيو هوتکو د «محبت خان» کورنی له ځوځاتو څخه دی چي کورنی يې تر سلو د زياتو کلونو په ها د زابل له سيوري ولسوالۍ څخه کندهار ته را کوچېدلې او دلې د کندهار د احمد شاهي ښار د درييمي ناحيې د گاريانو په کوڅه کي ميشت سوې ده .

د دې کورنی ډير مشران د وخت تجار پيشه وه، زما د مرحومي والدي په حواله چي ددې کورنی نيکونو له ترکستان څخه اورسي توپکان د تجرات په پيشه کندهار ته راوړل، په دې سره نو دتوپکو دتجارانو په نامه يادېدل، دا خبره ددې څرگندونه کوي چي د محبت خان اولادې په کندهار کي د وخت په جريان د جهاد اومبارزي ډگر لا هماغسي- تود ساته. ددې څنگ په افغانستان کي د هوانوردۍ يا ملکي هوايي چلند وزارت د جوړېدو تر مخه د کندهار ترانسپورټ،

چي د هیواد لمړی باربري ترانسپورت بلل کيږي مهم رول دهمدې کورنۍ دی چي په لمړي دبابري موټرو ابتکار د روایاتو په استناد د هوتکي دوی کورنۍ منسوب دی.

د استاد هوتکي دوی د کورنۍ مشهور کسان ، حاجي عبدالله خان، حاجي محمد ابراهيم خان ، جان محمد خان ، محمد عثمان خان مشهور په «مامورمعشوق» حاجی لالو جان ، حاجي محمد رفیق خان، مرحوم حاجي عبدالواحد او ....دي.

په ۱۳۰۲ ل کال کي د استاد نجيب الله دوی کورنۍ د ده د مرحوم نيکه عبدالله خان په مشرۍ د ارزگان ولايت د خاص ارزگان ولسوالۍ يا زاړه بازار په داسي ځای کي استوگنه سول چي د هري ځاکي غونډۍ څخه ورته ۱۰۰۰ قدمه فاصله وه، ځکه نو ددوی د کلا ساحه په ارزگان کي د «هزار قدم» په نوم مشهوره،

داستاد هوتکي پلار شهيد حاجي عبدالرحمن خان چي د سردار محمد خان په دوره کي د ارزگان ولسوالۍ د وکیل په توگه د افغانستان د پارلمان يو مخور، زړور او ژبور غړی وو، په افغانستان کي د شور ناوريني کودتا تر کېدو وروسته د وخت د حکومتی جلادانو لخوا د شپې له کوره وايستل او اوروسته د شهيدانو په کاروان پسي-ورگډ سو، د نوموړي تر شهادت وروسته داستاد هوتکي د اکا او شهيد وکیل صاحب د ورور مرحوم حاجی فضل محمد او نورو مشرانو مشرانو په پاڅون د ارزگان ولسوالي د کمونيستي حکومت له تاراکه ازاده سوه، چي بيا د شوروي په ټوله يرغل کي همداسي خپلواکه وه.

د هوتکي لنډه پيژندنه

استاد نجيب الله هوتکي ، د شهيد وکیل حاجي عبدالرحمن خان «چي د خپل وخت خان او زميندار هم وو» زوی او د عبدالله خان لمسی دی، تر عتيق الله وروسته د پلار دوهم زوی او په ۱۳۳۷ ل کال کي زوکړی دی. تر ده کشر- ورور يې «شهيد حفيظ الله» له دې دنيا مخکي خدای پاماني کړې او دوه نور کشران وروڼه يې (حمدالله او عبدالرب) اوس هم د ژوند پر مينه استوگنه لري.

زده کړي:

د کلي او محل پر ملاصاحبانو تر زده کړي سربيره، چي پر صرف او نحوه پوخ حاکميت لري، په ۱۳۵۵ ل کال کي په ښو نمرود خاص ارزگان ولسوالی له شاه زمان لېسې فارغ سو، په ۱۳۵۶ ل کال کي يې د کندهار عالي دارالمعلمين د کيميا خانگي په «N» سرويس کي مسلکي زده کړي پيل او په ۱۳۵۸ ل کال د همدې خانگي فارغ سو.

اوس د سپينر توب پر مهال د احاديثو په دوره بوخت دی. استاد هوتکي د حفظ او ناظرې په ټولگي او حجره کي حفظ نه دی کړی، بلکي دلاري د تگ او راتگ په دوران کي تر ۵۵ کلنۍ وروسته د عظيم الشان قران حفظ ته ملا وتړله او دا حفظ يې په پوره برياليتوب تر سره او ځوان نسل تې وښوول چي هر څه د سن او سال په تقاضا نه بلکي د هوډ، کلک تصميم او قوي عزم په لرلو سره کېدای سي.

د وخت د سياسي پيښو قرباني :

ژوند د مشکلاتو او خوښيو مجموعه ده چي يو انسان هم نسي- ځني فارغېدلای، استاد هوتکي هم د وخت د سياسي غميزو ښکار سو، پلار يې د کمونيست رژيم له لوري تري تم سو يو ځوان ورور حفيظ الله او بل يې منځوی زوی قاري کریم الله د جمهوريت په شپو کي د وخت جبر ځني بيل او دمرگ په کومي وروستل، استاد هوتکي هم په ۱۳۵۸ ل د دکمونيست حکومت له خوا د اخواني په طور متهم، خو له منگولو يې په ډيره بيداري ځان ځني وکينډ.

ادبي مسير

دا سړی چي د literatures په برخه کي د پښتو شعر او نثر تر منځ ځانته بيل ترکيباتي د مسجع نثر لاره لري په کندهاري موجوده ادبي ژانرونو کي ځانته د پام وړ او زړه نيوونکې لاره اخیستې او دوام ورکوي، په همدې توسن مور دروند هوتکي د اوس وخت افغانو په ځانگړي ډول کندهاريو ادیبانو او ليکوالانو په قطار کي د مستقل مزاج ليکوال بللای سو. د استاد هوتکي دليکوالۍ فورم د نثر او نظم ترمنځ د مسجع نثر طرز لري چي په رواني سره د نثر او د کلماتي بحرونو په پيوند د نظم سره اړيکي ساتي په پښتو کندهاري ادب کي د ډول طرز مور يوازي مرحوم محمد رفيق حبيبي په ليکنو کي څرک کولای سو.

استاد نجيب الله هوتکي يو له هغه فرهنگيانو څخه دی چي په کندهار کي د امريکايي يرغل مهال په سرو شپو د کندهار ښار په زړه لمړۍ ناحیه کي د «نداءالقران» په نوم ټولنه او يو کتابتون تاسيس کړ. چي اساسي هدف يې يوازي او يوازي د قرانکریم د فهم او ژباړي ترويج او ځوانانو د ذهنيت روښانه کول وه. دې ټولني د يوه ښه منهج په توگه اساسنامه، طرزالعمل او کتابتون درلود. چي وخت پر وخت يې ځوانان له فيضه برخمن کېدله.

استاد هوتکي لنډې ټوټې هم ليکي يوه نثري ټولگه له نن څخه ۱۷ کال مخکي د کندهار دپوهني په مطبعه کي د «رازونو هديره» په نوم چاپ سوې ده. هوتکي د ادیبانو يا literature په

برخه تر تحقیقي برخي پر تخليقي نثر ډير ترکیز کوي. چي په دې برخه کي يې ناچاپ اثار په لاندې نومونو پيژندلای سو.

1. د زړه زخم مي کاري

2. دبابا کلا نړېږي

3. يو خو شپې مي د کنعان په شاه کي پرېږدئ

4. هغه سر چي په سلو سرونو ارزي

د پورته اثارو تر څنگ د ترجمې په برخه کي استاد هوتکي د (۷۰۰) په تعداد د نيوې(ص) احاديثو ژباړه په لاندې برخو پيژندلای سو:

• له انسانه وانسان ته خو خبري (بخاري) څخه

• له بشره وبشر ته خو خبري د(ابوداؤد) څخه

• له مسلمه ومسلم ته خو خبري د (مسلم) څخه

• لگيدلي څراغونه .

د استاد پر ژوند، لوړو او ژورو که ږغیږو نو پوره Bibliography ليکني ته اړتيا لیده کيږي، اوس پر همدې Autography بسنه کوو. نوموړي ته اوږد او خوږ ژوند غواړو او د فکر تجلې يې په ټولنه کي خپرې غواړو.

په درنښت

نوراحمد قران مل علامه حبيبي کتابتون

۴/رجب ۱۴۴۴ه ق ۱۴۰۱د لوه ۶

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**